

1
758

Nistor I. Chira

Bună seara

LUI CRĂCIUN

COLINDE DIN NORDUL ARDEALULUI

R I 8758

14267

*Parte a doua
Beer. Corbocin
A clipa de adunare
de obiceiul nostru drag
Buc. 24/11-941. Nistor I. Chira*

Nistor I. Chira

Bună seara lui Crăciun

COLINDE DIN NORDUL ARDEALULUI

„EDITURA NOASTRA”
Suburbana Militari
— București —

DE ACELAȘI :

- 1) „Hori și strigături”
folclor din Valea Lăpușului
(epuizat)
- 2) „Canticum Canticorum”
versuri după Cânt. Cântărilor
lui Solomon
- 3) „File negre” (versuri)
- 4) „Carnet uitat” (versuri)

Această broșură a fost
editată de Dl. Micu V.

219448
1975

Cuvânt înainte

*Aceste colinde sunt suflet rupt din sufletul
fraților mei rămași în robie. Pe meleagurile lor
a amuțit graiul și obiceiurile românești rămase
din străbuni. Dar se păstrează în sufletul lor
dărz și răbdător, ca totdeauna.*

*Dacă cerul lor e întunecat astăzi, nu însem-
nează că va fi totdeauna. Soarele dreptății
românești va răsări pe plaiurile lui Gelu și ale
lui Dragoș, și va alunga norii lacrimilor și ai
suferințelor.*

*Crăciunul va fi iarăși „Crăciun românesc”
cu obiceiuri strămoșești, în finiturile astăzi
robile...*

Nistor I. Chira

BUNĂ SEARA LUI CRĂCIUN

Bună seara lui Crăciun,
S'a născut Domnul cel bun
Bunăseara lui Crăciun.
El zace pe fân uscat
Intr'o pesteră culcat,

Bună seara lui Crăciun.
Pe deasupra peșterii
Frumos cântă îngerii:

-- „Culcă-te împărat ceresc
„Culcă-te crai îngeresc
„Că îngerii vor cânta.
„Păstori-ți vor fluera,
„Magii daruri îți vor da,
Și toți te vor lauda
„Preamărinnd Nașterea ta
„Și de-acum, până'n vecie,
„Mila Domnului să fie
«Oamenilor bucurie»
Astă seară pe stințit
Mândră stea a răsărit

Bună seara lui Crăciun
După care noi ne'am dus,
Ca să-l găsim pe Iisus,

Pe Fiulul Mariei
Din pământul Galileii,
Și se zice că Maria
Din casă'n casă umbla
Și nicăieri n'o lăsa
Să nască pe Mesia.
Maica Sfânt' atunci s'a dus,
Dela Vifleem în sus,
Intr'o peșter' a intrat
Și pe nimeni n'a nitrebat
Aici Domnul s'a născut.
Cel așteptat de demult
Cerurile s'au deschis,
Bucuria ne-a cuprins.
Când îngerii Domnului
Au vestit Nașterea Lui
Noi în peșter' am intrat
Și pe Iisus l-am aflat,
In reșale de boi culcat,
De îngeri înconjurat.
Craii dela răsărit,
Cu daruri l-au dăruit
Aur, smirna și tămâie
Pomenire să ne fie.
Noi dacă ne-am închinat

Înapoi ne-am întors,
Prin zăpadă și pe lună
Să v'aducem voie bună,
Și Nașterea lui Hristos
Să vă fie de folos.

NOI UMBLĂM ȘI COLINDĂM

Noi umblăm și colindăm.
Pe Domnul Sfânt îl cercăm.
Noi ș'aicea l-am cercat,
Noi ș'aicea l-am aflat,

În lesle de boi cuțai,
Dreac micuț și înfășai.
Cu țesie de mătăasă,
Pe nițoc cu aur trasă,
De la dalba'mpărăteasă.

ASTĂ SEARA

Astă seară-i seară mare,
Seara mare-a lui Crăciun
Și a Sfântului Ajun.
Ș'am venit să colindăm
Pe Hristos să-l căutăm
Că nouă ni s'a născuț
Precum Dumnezeu a vrut
La Nașterea lui Hristos
Toți oamenii au fost voioși.
Când a fost la născuț,
Toți au fost cu tănuire.
Când a fost la'nmormântare,
Toți au fost cu supărare.

MAICA SFÂNTĂ

Merge merge Maica Sfântă
- Lerului și măruții

Prin tarin' n'r' auziă,
Lerului și mărilor.
Pe unde Maica mergea
Toate holdele n' verzea
Și ciungi, uscați înfrunzea
Și se duse cât se duse
Până'n locul locului
La umbra plopului
S' așează să hodinească
Și pe Fiul Sfânt să nască
Nu s'a putut hodini,
De freamătul frunzelor,
De trosnetul crengilor.
Ea de-acolo s'a sculat,
Și astfel a cuvântat:
— „Plopule, tu blestemat,
„De mine și Dumnezeu,
„Și de prea scump Fiul meu,
„Frunza'n tine n' ai bă stare;
„Nici în vânt și nici în soare,
„Cât e ziua mare”.
Ea de-a colo s'a luat,
La grajdul cailor
Și la ieslea mârșilor.
S' așează să hodinească

Și pe Domnul Sfânt să-l
nască

Nu s'a putut hodini,
De tropotul iepelor
De răntezul mârșilor:
Ea de-acolo s'a sculat
Și din gur'a cuvântat:
— „Fire-ați voi ca blestemați
„De mine și Dumnezeu,
„Și de prea scump fiul meu
„Zi și noapte să mâncați,
„Și nici când să n' aveți sat,
„Numa'n Ziua de Ispas,
„Dar și atunci numai un
ceas”.

Când sfârși de cuvântat
Ea de acolo s'a luat
La iesliuca boilor,
La staulul oilor.
S' așează să hodinească
Și pe Domnul Sfânt să
nască.

Când pe Domnul îi nășteă,
Boii 'n juru-i se ntindeă,
Către dânsa răsula,

Și pe prunc îl încălzea,
Oile se aduna
Și în juru-i s'aseza
Maria Sfântă cuvânta:
— „Binecuvântate'n lume,

„Oilor, să fiți, de mine,
„Și de Fiul care vine.
„Boilor fiți alduți.
„Într'un ceas să vă hrăniți.
„Și două să hodiniți.
„Într'un ceas voi să lucrați
„Și două să rumegați:
„Unde-ți merge să sosiți.
„Și iară să hodiniți!”

VARIANTA

Coborât a coborât
Zinărel de ziua
Maica Sfântă pe pământ,
Și umblă din casă'n casă,
Nime'n lume nu o țasă.
Când e coala înspre seară
În poiată s'asezară.
În poiată pe fân jos.
A născut un fiu trumos,
Și l-a botezat Ioan
În apa lui Iordan
Numele cum i-l-a pus?
Domnul nostru cel de Sus.

Numele cum i-l-a dat
Domnul nostru împărat.

COBORÎT-A DUMNEZEU

Coborît-a, coborît,
Dumnezeu a coborît,
Pe-o scară lungă de ceară,
Să culeagă flori de vară :
Trandafirii fetelor
Busuloc feciorilor
Mintă creată babelor.

MĂRIRE'NTRU CEI DE SUS

Mărire întru cei de Sus
Că noi iară am ajuns.
O noapte de bucurie
O noapte de veselie.
Coborîrea lui Hristos,
Hristos de nu se năştea
Lume'a ladului era
Acum să ne veselim,
Năsterea-i s'o prăznuim,
Astăzi nouă s'a născut.
Domnui cel făr de nceput.

Frumos cântă îngerii,
Văzând ceasul Naşterii.
Iar un inger luminat,
La păstori s'a arătat
Şi tuturor a vestit;
— «S'a născut un fiu iubit»
Păstorii cum auziră,
Oile le părăsiră
Şi s'au dus pe deal în sus
Unde au găsit pe Iisus.
Mai în sus, la răsărit
Frumoasă stea a răsărit
Unde Domnul s'a născut,
Cel ce toate le-a făcut
Şi vin Crai din țări străine,
Domnului să i-se închine.
Multe daruri au dus
Domnului nostru Iisus
Colo'n sus la răsărit
● lumină s'a ivit.
Şi la această lumină,
Toată lumea se închină. —

ADAM ŞI EVA

Dumnezeu, la început,

Toată lumea a făcut.
A făcut Domnul Hristos
Pe Adam, un om frumos,
Și pe Eva lui i-a dat.
Și în Rai că i-a lăsat
La toate i-a deslegat
Numai din Pomul stințit
Să mănânce i-a oprit
Șarpele i-a îndemnat,
Poame din Pom au mâncat
Dumnezeu s'a supărat,
Pe sarpe i-a blestemat:
— Fire-ai sarpe aturșit,
„Ca să te tragi pe pământ.
„Unde te-i fi așezat,
„Capul să-ți fie stărmat,
„Unde-i fi tu adormit.
„Capul să-ți fie zdrobit”

VARIANTĂ

În grădina Raiului
Șade Adam cu Eva lui
Căzuți robi păcatului.
Și ei plâng cu bănuire
De-a Raiului despărțire

— „Raiule grădină dulce
„Din tine nu ne-am mai duce
„Că am fost crescuți în bine
Tot în Rai, Doamne cu tine”

JUDECATĂ VITOARE

Pe la sfârșitul lumii
Frunza verde lema de măr
Trâmbița vor îngerii,
În patru cornuri de lume,
La tot omul pe al lui nume
Să vie la judecată,
Cei morți cu cei vii deodată
Judecata: mare frică.
Craii și împărații pică,
Drepți și sfinții vor plânga
Și s'or răscumpăra'n sânge
D'apoi noi, trupuri de lut,
Cum vom mai sta pe pământ
Dare am aur și argint
Să ne lase pe pământ,
Dar nu-i bun aur și argint
Numai suflet drept și sfânt.

VARIANTĂ

Mult se roagă Maica Sfântă
Florile Dolbe

Mult se roagă pentru noi
Să ne scape de nevoi
De cei drepti unde ne-o

pune

Duce-ne-a din asta lume
Sus în Raiul cel ceresc
Unde Sfintii viețuiesc.

Pe cei strâmbi unde ne-o
pune?

Duce-ne-o din asta lume
Duce-ne-o în foc ce arde
Ca lumea să nu ne vadă. —

RĂSTIGNIREA

Coborât-a coborât,
Domnul Hristos pe pământ
Iuda iubitor de bani
L-a vândut l'ai săi dușmani
Cu treizeci și doi de bani.
Cum bani'n mână i-au pus
Luatu-l-au și l-au dus

Pe dealul Golgota'n sus.
Acolo dac'au urcat,
Iidovimea a strigat;
— Răstigneste-ni-l Pilat!"
— „Ba, eu nu l-oiu răstigni"
„Că mie păcat mi-a fi —
Iidovii far au strigat:
— „Răstigneste-ni-l Pilat;
„Nu-i avea nici un păcat".
Pilat rău s-a supărat
Haine albe a desbrăcat,
Haine negre a îmbrăcat
Pe cruce l-a ridicat,
Cunună de spini i-au pus,
Cu sulita l-au străpuns,
Sânge mult și apă curs
Soarele s'a întunecat,
Luna'n sânge s'a schimbat,
Și Templul s'a despiciat.

VARIANTA

Vineri pela doisprezece,
Ciopotele le trăgea
Pe Iisus îl răstignea,
Sus pe cruce mi l-au pus

Cu brâu roșu l-au încins.
Cu sulite l-au străpuns,
Sânge și apă a curs.
Maica Sfântă sorbinea
Tot în pshare de argint
Să fie de miruit
Câ! vom trăi pe pământ
Luna s'a imbrăcat în sânge,
Soarele-a început a plânge,
Luna'n sânge s'a schimbat
Soarele s'a ntunecat.
Cele stele măruntele
S'acelea plângeau cu jale
Unde vedeau patimi grele.

MOȘ CRĂCIUN

Vino, vino Moș Crăciune
Că te-așteaptă feciorii,
Să le scuturi păunii;
Și te-așteaptă fetele
Să le scuturi florile.

- 18 -

COLIND

Mai demult așa era;
Pe la Crăciun colinda,
La Anul Meu trâmbița.
Doamne, drag imi mai era
Acum lumea s'a stricat,
Și Crăciunul s'a schimbat
Crăciunul și Paștele,

- 19 -

Toate sărbătorile.
Cine'n lume s'ar afla,
Să meargă la Vlădica
Să ne slobuadă legea.
Să o pună cum a fost,
Să ținem Crăciunul nostru;
Crăciunul și Paștele,
Toate sărbătorile.

COLO SUS

Colo'n sus la răsărit
Este-un măr mândru'nflorit.
Face mere de argint.
— Merele din ei cădea —
Ingerii din cer veneau,
Și toate le culegeau,
Le duceau la poartă în Rai.
Le dau la fete de crai.

DESPRE MAGLAVIT

Coborât-a coborât
Domnul Sfânt pe acest
pământ,
Tot pe-un norișor curat

Nime'n lume n'a oflat.
Dumnezeu când a văzut
Că lumea trăta'n rău mult,
Atunci El s'a arătat,
Unui păcurar din sat
Și l-a trimes să vestească
Lumea să se pocăiască,
Că de nu s'or pocăi
Toți în lad vor putrezi.
Acesta a ascultat,
Și lumii a cuvântat
Ca de rău să se ierească
Și în bine să trăiască
Dacă vreau să albă plată
Raiul după judecată.

VARIANTA

Colo colo'n răsărit,
Colo'n șesul înflorit,
Pe râtul lui Maglavit
Ciobănaș cu oi trecea
Și din flueraș doinea
Dumnezeu i-s'arătat
Și'n lume că-l trimetea

Tuturor ca să vestească
De rău să se pocăiască.
Cerul să nu-i potopească
Și lumea se întorcea
Pe Dumnezeu cuvânta,
Dumnezeu iertare da
Dintr' o ciotură uscată
Apă buriă și curată,
De dureri alinătoare,
De greșele iertătoare.

COLINDUL RĂZBOIULUI

1914-1918

Domnul Hristos a fost slânt
Și vai, mult a pățimți
Tot pentru a noastră greșele
Să ne scape dela rele
Tot peniru a noastre păcate,
Să ne scape dela moarte.
Și noi nu ne-am înturnat,
Lui Hristos nu ne-am rugat
Mare bătae ne-a dat.
Bătae cu mare plâns.
Oamenii din sat i-a strâns

— 22: —

Împăratul, la război,
Nu se'ntâlnesc doi cu doi.
La dus toți în bătălie.
Știe Dumnezeu când să vie
Și noi bine ne uităm
Aici unde colindăm
Nu vedem nici'un fecior
Numai pe mamele lor.
Singure'n patru pereti
Ți-e milă unde le vezi.
Și noi fete tinerele,
Ne petrecem ici cu jele,
Fără leac de mângâiere
Trei Crăciuni am crăciunat
Cu mult dor și cu bănat,
În lume cu mult necaz,
Și cu lacrimi pe obraz.
Ca s'iest Crăciun de-acu
De n'ar mai veni altu.

COLIND PENTRU POPI

Trei cocoși frumoși cântară
Zorile se revărsară,
Popa'n slujbă că intra,
Mândră slujbă că făcea,

— 23 —

Pe Dumnezeu pomenea,
Dumnezeu îl auzea
Jos, la el se cobora,
Prin turnul bisericii
La icoana Precistii,
Și din gură cuvânta;
— „Fii popă, blagoslovit
„Că frumos m'ai pomenit
„Dimineata'n liturghie,
„De cu seară în vecernie.

COLINDUL GAZDELOR

Înainte, ăstor curți
Sunt trei rânduri de pomi
La umbra pomurilor
Șade doamna curților
C'un pahar galben înmână
Tot închină și suspină.
La toarta paharului
Scrisă-i raza soarelui
La fund raza și lumina
Să ție doamna cu mâna
Aplecați vă vârfuri,
Să rupă doamna strături,
Că mâine la prânzul mare,

Doamna e nănașă mare
Pe cei mici i-o boteza
Pe cei mari i-o cununa.
Dar la cei mari ce le-o da
Doi viței ne'nvățăte
Crește-or învăța-l om noi
Dar la cei mici ce le-o da
Două miele, oacheșele
Să se joace'n Rai cu ele.

COLINDUL PĂCURARULUI

Colo, colo după deal,
Este-un tânăr păcurar.
Păcuraru-a prins a zice
Oile-a 'nceput a plânge;
Numai una oacheșe,
Nu plângea ci se ruga
Să o scoată'n primăveră
Că ea bine i-a plăti
Și frumos l-a mulțumi,
La Sân-Giurgiu un miel frumos,
La Ispas - un mândru caș—
La Rusale— o lână mare—

SUS LA POARTA CERULUI

Sus la poarta cerului
La fântâna Soarelui
Mullă vorbă s'auzea
Mare sfat că se ținea
Sfântul Ion că venea.
Cu murguțul alb sburdând
Foc din gură aruncând.
„Spune Ioana dacă știi
„Domnul Sfânt pe unde-o fi.
— «Domnul e în Rusmalin
«Sub un poroc de Rusalim
„Șade pe un scaun de argint
„Pe masă cu grâu curat
„Și vin roșu sirecurat
„Toată lumea i-se închină
„Numai Jidovii i îngână
„Că li-i neamu eturisit
„Și grațul Sfânt n'au primit
Și de aici până'n vecie,
Mila Domnului să fie
Pe la toți cu bucurie,
Și nouă cu veselie.

COLO'N JOS

Colo'n jos și mai în jos
Este-o masă de mătășă
Dar la masă cine șade?
Doisprezece îngerei
Cu Maica Sfântă 'ntre ei
Maica Sfântă suspina
Îngerii-o întreabă:
— „Ce suspini Maic'atâta?
— „Dareu cum n'olu suspina
„Că oamenii când se scoală
„Nici pe față nu se spală.
„Aleargă la făgădău
„Suduind pe Dumnezeu.
„Mă suduie și pe mine
Măcar că eu le fac bine.
„Nu se tem că vor muri
„Și în iad s'ar prăpădi!“

VARIANTĂ

Colo'n jos și mai în jos
Este un râțut frumos.
În mijlocul râțului,

Este-o masă de mătasă.
Dar la masă cine șade?
Tot Maica lui Dumnezeu,
Cu Fiul mic în brațe
Fiul plânge, stare n'are;
— „Taci, Fiule, nu mai
plânge

„Că tie mama ti-o da;
„Două mere două pere
„Să te joci în Rai cu ele”

ALTĂ VARIANTĂ

Colo'n sus și mai în sus
Este-o masă'nrotită
De îngeri înconjurată
Dar la masă cine șede?
Maica Sfântă guler coasă;
Nu știu coasă ori descoasă
Dară lacrimi știu că varsă.
Vine Fiul și o'ntreabă :
„Dece plângi Măicuțo dragă
„Cum Fiule să nu plâng ?
„Văzui puntea Raiului

„Ca și părul capului
„Si-acela crăpat în patru.
„Cele patru'n alle patru
„Nimeni nu putu să treacă
„Nunat trei fete fecloare,
„Tot uitându-se la soare,
„Au trecut drept în picioare.
„Lasă Maică nu mai plânge
„Că în lume voi intră,
„Și lumea voi învăța,
„Cum să treacă puntea bine
„Tot tinându-se de mine
„Iar acei ce-au căzut jos
„Jos în ladu'ntunecos.
„Lasă-i, Maică, și nu-i linge
„Că-i volu răscumpăra'n
sânge”.

COLON JOS

Colo'n jos pe șesurile
Răsărit-au două stele
A'uitânduă surorele.
Una râde, una plânge;
Cea ce râde foc aprinde
Cea ce plânge foc stinge

COLO'N JOS

Colo'n jos și mai în jos
Este un strat de busuloc
Cu cărarea pe mijloc
Dar cărarea cine o face?
Tot un bouț bourel
Cu coamele de aur.
Dar în coarne ce purta?
Legănaș de păltinaș
Da'n leagăn cine-i culcai?
Domnul sfânt mic întășai
Cu scutece de matase
Bela dalba împărăteasă.

URARI

Sus în cer o înălțăm
Jos la gazde o'nchinăm.
O'nchinăm cu vesel bun
C'am ajuns Sfântul Crăciun
Slobozi-ne gazdă'n casă
Că ne plouă de ne varsă —
Noi colinda o gățăm
Gazdeilor o închinăm

Scoală scoală gazdi aleasă
Că înră biristos în casă
C'un mănuchi de busuioc
Să deie gazdei noroc.
C'un mănuchi de mentă
creață

Să deie gazdei vieșă
Scoală gazdă slugile
Să-ți măture curțile
Cu mătură de păun,
Că vine Sfântul Crăciun;
Cu mătură de mătasă
Că vine Crăciunu'n casă —

CULESE DELA :

Com. Boereni - Someș: 13
Cărcu E. - Năsăud: 9,12,14,20,27.
Chira I - Rogoz - Someș: 26,28.
Chira V. Rogoz - Someș: 17,18.
Doci M. - Ilva - Năsăud: 20.
Dunca G. - Ieud - Maram: 2.
Dura G. Sântiona - Năs.: 24.
Herman A. - Rogoz: 4,5,21,22.
Jecan F. - Poptelec - Sălaj: 3
Morar M. - Năs.: 1.
Pop Mel. - Gherla: 6 16.
Puica I - Mocod: 10
Santa N. - Rogoz: 7
Scridon G - Faldru: Năs: 8
Schiopu T. - Năsăud: 19.
Ureche L - Poiana - Năs: 15
Corodan A - Vama Satu M: 23.
Serban V. - Rogoz: 11,25

8
12

y / 132

2
D

20-1473 21.08/6

REGISTRARAT Nr. 1
LEI 10